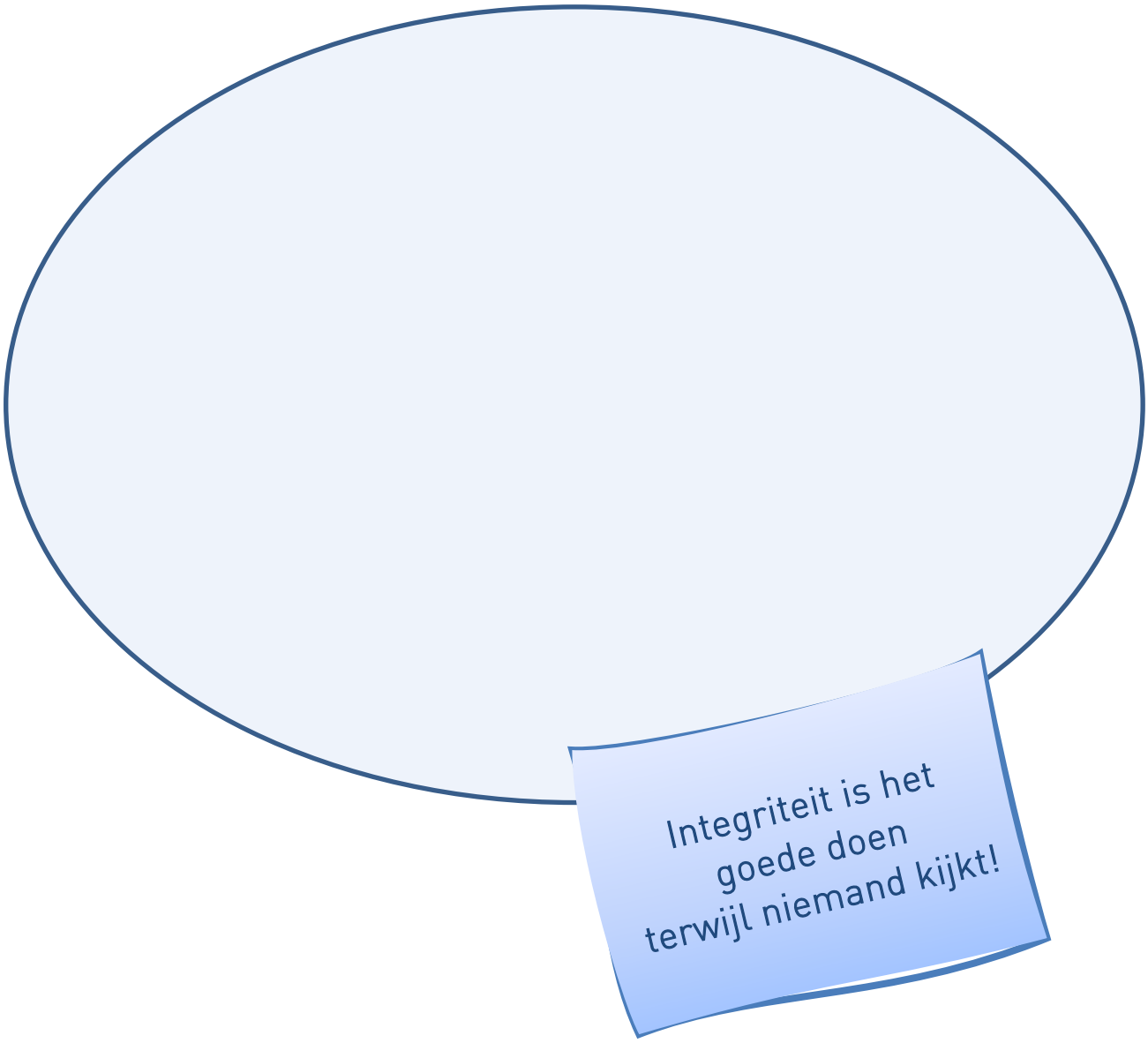
de blauwgroene gemeente

Handreiking integriteit voor raadsleden, burgerleden en burgemeester en wethouders 2022.

(Bijlage 2 bij de Gedragscode integriteit voor raadsleden, burgerleden en burgemeester en wethouders van Drimmelen 2022.)

Handreiking Integriteit

1. WAT IS INTEGRITEIT

Integriteit is een moreel oordeel over het eigen gedrag: "doing the right thing even when no one is watching" (C.S. Lewis).

1.1 Integriteit als beginsel van openbaar bestuur

De wetgever heeft normen gesteld in de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht. De raad heeft deze aangevuld en geconcretiseerd in een eigen gedragscode. Daarnaast zijn er verschillende ongeschreven regels en afspraken (omgangsvormen etc), waarvan wij in Drimmelen vinden dat we ons daaraan houden.
Markering van het bewustzijn van integriteit als beginsel van het openbaar bestuur is het individueel afleggen van de eed of verklaring en belofte in de openbare raadsvergadering. Ten overstaan van de (vertegenwoordigers van) de inwoners van Drimmelen wordt uitgesproken:

"Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.
Zo waarlijk helpe mij God Almachtig! (Dat verklaar en beloof ik!) ".

Integriteit van het openbaar bestuur betekent in het openbaar verantwoording afleggen over het persoonlijk handelen. De verantwoordelijkheid voor integer handelen ligt primair bij het raads- of burgerlid zelf. Telkens maakt deze de afweging of hetgeen hij of zij doet of nalaat integer is.
De maatstaf daarvoor wordt gegeven door de wetgever, legt de raad zichzelf op, maar wordt ook door de samenleving geformuleerd.

1.2 Integriteit als oordeel van buiten

Of raadsleden integer zijn, is niet alleen aan de eigen beoordeling , maar evenzeer is van belang dat anderen het beeld hebben dat dat zo is. Van een integer raads- of burgerlid kun je op aan. Je kunt hem of haar vertrouwen. Hij is bovendien bereid en verplicht de verantwoordelijkheid die bij zijn functie hoort te nemen. Het aanzien van het openbaar bestuur, het vertrouwen in de politiek wordt mede bepaald door het beeld dat er is van integer handelen. Daarop hebben de raads- en burgerleden collectief invloed. De met elkaar afgesproken (ongeschreven) regels voor de raad van Drimmelen sluiten aan op wat de inwoners van Drimmelen van hun bestuur verwachten. Deze maatschappelijke meetlat van normen en waarden is de basis voor de eigen regels.

1.3 Integriteit als een moreel oordeel

De morele invalshoek is het meest lastig te definiëren. Het gaat om een persoonlijke toetsing van het eigen gedrag. Integriteit betekent dan dat niet het eigenbelang, maar het hogere (maatschappelijk) belang bepalend is bij keuzes die een raads- of burgerlid maakt.

2. WAAROM INTEGRITEIT VOOR GEMEENTEBESTUURDERS BELANGRIJK IS

Integriteit heeft alles te maken met het vertrouwen van onze inwoners in het openbaar bestuur.

1.4 Raadsleden lopen het risico op rolvermenging

Raadsleden vervullen meerdere functies. Als volksvertegenwoordiger stellen ze zich in dienst van de samenleving. Daarnaast hebben raadsleden, net als iedereen, nog andere functies en posities in die samenleving. Anders dan bij anderen lopen raadsleden daarmee het risico op rolvermenging. En bij rolvermenging ligt integriteitsschending of de schijn daarvan op de loer. Je staat als raadslid in de schijnwerpers. Je hebt er zelf voor gekozen, maar dat vraagt wel wat van je.

1.5 Integriteit bepaalt de kwaliteit van het openbaar bestuur

De overheid werkt met publieke middelen en heeft op veel terreinen een monopoliepositie. Deze positie stelt hoge eisen aan de betrouwbaarheid en kwaliteit van het openbaar bestuur en aan degenen die daarin functioneren. Integriteit is daarvan een essentieel onderdeel. Integriteit kan het vertrouwen in de overheid maken of breken. De vraag is hoe je daarmee omgaat.

1.6 De buitenwacht oordeelt mee

De rol van de 'buitenwacht' valt niet te onderschatten. Het oordeel van die buitenwacht, versterkt door de media , kan desastreuze gevolgen hebben. De maatschappij kijkt nu eenmaal kritischer, en soms minder genuanceerd en objectief, naar mogelijke integriteitsschendingen dan voorheen. Raadsleden moeten daarom altijd alert zijn. Niet alleen integriteitsschendingen als belangenverstrengeling of dubieuze giften moeten worden vermeden, maar ook de schijn ervan.
Misschien is "de schijn van …" nog wel het meest belangrijke criterium. Ook al ben je zelf overtuigd van integer handelen, kan door een onhandige of ongelukkige samenloop van zaken het beeld ontstaan dat er mógelijk onoorbare zaken spelen. Het ontstaan en bestaan van dat beeld is vaak al voldoende om als raadslid in een, wellicht onnodig, lastige positie te raken.

3. WAAROM EEN HANDREIKING

Integriteit is een dynamisch begrip. Dat vraagt om verschillende instrumenten om die integriteit te borgen. Deze handreiking bundelt een aantal van die instrumenten. Dat instrumentarium werken we hieronder uit.

1.7 Integriteit is een werkwoord

Het gaat er om hoe je als raads- of burgerlid je positie bepaalt. Om het gesprek hierover gemakkelijk te maken spreken we liever over integer handelen in plaats van integer zijn. De reden hiervoor is dat integriteit vaak geen kwestie is van goed of fout, zwart of wit. Het gaat om dilemma's waarmee je als raadslid geconfronteerd wordt. En bij dilemma's maak je een keuze uit een of meer alternatieven die allemaal even (on-)aantrekkelijk zijn. In deze handreiking lees je een aantal van die dilemma's. Ze kunnen je helpen bij het praten en denken over integriteit.

1.8 Het dilemmagesprek als hulpmiddel

Vanuit de gedachte dat de keuze om een handeling of gedraging te doen of na te laten veelal geen zwart-wit keuze is, is het goed om gestructureerd in beeld te krijgen welke argumenten te wegen zijn. In het dilemmagesprek doe je dit.
Het dilemmagesprek is een werkvorm die bruikbaar is voor iedereen die met een integriteitsvraag rond loopt. Een dilemmagesprek kan zowel een tweegesprek zijn als een gesprek binnen de fractie of binnen het presidium.

Het dilemmagesprek
Bij een dilemmagesprek bespreek je met anderen of een handeling of gedraging wel of niet kan. Je brengt eerst in beeld waarom je het WEL zou doen, vervolgens waarom NIET.

De gekozen argumenten voor en tegen kwalificeer je vervolgens als "beginsel-argument", "gevolg-argument" of "non-argument".
Beginselargument: het argument verwijst naar een principe dat in zichzelf belangrijk is om na te streven; er wordt gekeken of de handeling op zichzelf goed of slecht is, zonder daarbij naar de gevolgen te kijken.
Gevolgargument: het argument verwijst naar het gevolg van de handeling; er wordt op gelet wat het meest nuttige is voor de samenleving (algemeen belang).
Non-argument: het argument is geen argument.

De uiteindelijke afweging vindt vervolgens plaats op basis van het gewicht dat je verbindt aan de "beginsel-argumenten".

1.9 Afspraken geven houvast

Integriteit kun je niet los zien van een aantal regels en procedures. Die afspraken geven handen en voeten aan het integriteitsbeleid, maar ook houvast voor het raads- en burgerlid. De Gemeentewet verplicht de gemeenteraad, om voor zichzelf een gedragscode vast te stellen. Deze moet de integriteit van politieke ambtsdragers helpen waarborgen. De gemeenteraad kan overigens zelf bepalen hoe die afspraken er uit zien. De gedachte is dat gedragsregels helpen om de discussie over integriteit te voeren.
De Gedragscode is als bijlage 1 in deze handreiking gevoegd. In bijlage 2 zijn om het beeld compleet te maken ook een aantal (wettelijke) regels opgenomen.
Houvast, hulpmiddel voor gesprek, maar daarmee zijn deze regels niet persé de enige na te leven regels. Ongeschreven regels, zowel maatschappelijk als politiek zijn evenzeer van belang. In het dilemmagesprek zullen deze ongetwijfeld ook in beeld komen en afgewogen worden.

1.10 Continue aandacht is nodig

Integer handelen leer je niet in een training. Integriteit is ook meer dan de eed of verklaring en belofte uitspreken of je handtekening zetten onder een set afspraken. Integriteit is een persoonlijke afweging die je als raadslid maakt, afhankelijk van tijd en context. De omstandigheden zijn nooit gelijk. Maar alleen op je eigen kompas kun je niet varen. Misschien zie je iets over het hoofd of schat je een risico anders in. Iemand anders kan heel anders denken over jouw dilemma. Daarom is het belangrijk om samen met fractieleden, collega-raadsleden, de griffier of de burgemeester het gesprek over integriteit te blijven voeren. Maar ook mensen buiten de raad kunnen je een goede spiegel voorhouden.
Zo kun je je morele kompas ijken. En niet te vergeten: collega raadsleden lopen ook tegen dilemma's aan. Samen sta je sterker en maak je betere keuzes. In de handreiking lees je een aantal tips over de manier waarop je het gesprek gaande houdt.

4. WET, EED EN GEDRAGSCODE

Integriteit heeft vooral te maken met normen en waarden, moraal en fatsoen. Wettelijke regels en eigen afspraken hierover bieden houvast.

1.11 De wet

Volgens artikel 15 lid 3 Gemeentewet stelt elke gemeenteraad voor zijn leden een gedragscode vast. Ook in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en overige wetgeving zijn de bevoegdheden en regels waarbinnen je als raadslid handelt, vastgelegd. In bijlage 1 is de huidige wetgeving die primair voor integriteit van belang is, bijgevoegd. Let op: de wetgeving kan wijzigen.

De burgemeester krijgt in de Gemeentewet een belangrijke rol toegekend. In artikel 170 staat te lezen: "De burgemeester bevordert de bestuurlijke integriteit van de gemeente.".
Vanuit die verantwoordelijkheid ziet de burgemeester toe op de manier waarop binnen de gemeente omgegaan wordt met integriteit. Het geeft de burgemeester een titel om expliciet het gesprek aan te gaan over integriteitsvraagstukken van raadsleden.

1.12 De eed of belofte

De eed of de belofte is de basis van het handelen van elk raadslid. Ieder raadslid legt aan het begin van zijn raadsperiode de eed of de belofte af . Bij een eed zweer je op de bijbel en bij God. De belofte is de niet-religieuze variant daarvan. In beide gevallen zweer of beloof je getrouw te zijn aan de Grondwet, de wetten na te komen en de plichten als lid van de gemeenteraad naar eer en geweten te vervullen.

Artikel 14 Gemeentewet
Alvorens hun functie te kunnen uitoefenen, leggen de leden van de raad in de vergadering, in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af:
"Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.
Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!" (Dat verklaar en beloof ik!).

1.13 De gedragscode

Waar normen concrete, algemeen aanvaarde gedragsregels zijn, zijn waarden de opvatting over wat wenselijk is. Waarden zijn motieven die gedeeld worden door een groep mensen. Vanuit die visie kun je waarden leggen op 'goed raadslidmaatschap'**.** Elke gemeente, ook Drimmelen, legt die waarden vast in een gedragscode. De gedragscode is het belangrijkste praktische houvast voor raads- en burgerleden. De gedragscode geeft duidelijkheid over wat wij in Drimmelen verwachten. De waarden die het uitgangspunt vormden voor de gedragscode staan hieronder.

1.13.1 Dienstbaarheid

Het raadslid is loyaal aan de gemeente en haar inwoners. Dat betekent dat hij zich inzet voor de belangen van de gemeente en van burgers.

Bijvoorbeeld: Stel een raadslid ontvangt bij een regionale bijeenkomst van de eigen partij informatie, waarmee het college van Drimmelen zijn voordeel kan doen. Misschien levert het de wethouder zelfs goede pers op. Een raadslid dat loyaal is aan de gemeente deelt de informatie, maar kan wel met de wethouder bespreken hoe dat naar buiten te brengen.

1.13.2 Onafhankelijkheid

Het raadslid vermijdt belangenverstrengeling. Het raadslid gaat situaties waarin bepaalde belangen door elkaar lopen uit de weg. Het raadslid probeert zoveel mogelijk de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen.

Bijvoorbeeld: Stel een raadslid is lid van het bestuur van een vereniging die over een kwestie met ambtenaren en wethouder in gesprek gaat. In die situatie kan het verwarrend worden als het raadslid met een andere pet op het gesprek in gaat. Daarom wordt in het verenigingsbestuur afgesproken dat iemand anders namens de vereniging in gesprek gaat.

1.13.3 Rolbewustzijn

Het raadslid is zich bewust van zijn positie ten opzichte van de ambtelijke organisatie. De organisatie is toegankelijk voor raadsleden die feitelijke informatie nodig hebben. Het raadslid vraagt niet naar de mening van ambtelijk medewerkers en is niet in de positie ambtelijk medewerkers aanwijzingen te geven of opdrachten te geven.

Bijvoorbeeld: Stel een raadslid wil weten hoe de besluitvorming gelopen is rond de verstrekking van een Wmo-voorziening en de daarop gevolgde klachtenprocedure. In die situatie kan bij de teammanager nagevraagd worden hoe dit is gelopen. Dat kan via de griffie. Een oordeel over de situatie kan echter alleen gevraagd worden van het college dan wel de portefeuillehouder.

Het raadslid is zich bewust van eventuele verschillende rollen met verschillende belangen. wees duidelijk of je als raadslid of als inwoner of professional optreedt. Raadsleden vermijden daarbij zich als raadslid bezig te houden met onderwerpen waar hij ook als inwoner of als professional mee bezig houdt.

Bijvoorbeeld: Een raadslid is als docent aanwezig bij een bijeenkomst van de gemeente over het jeugdbeleid. Daarna wordt in de fractie gesproken over dit onderwerp en wordt besloten hierover schriftelijke vragen te stellen. Het raadslid bemoeit zich niet met dit initiatief, om te voorkomen dat hij zich vanuit verschillende rollen met hetzelfde onderwerp bezig houdt.

1.13.4 Openheid

Het raadslid is transparant over nevenfuncties en handelingsredenen.

Bijvoorbeeld: Stel je hebt als raadslid vanuit jouw werk informatie over het optreden van het college in een regionaal samenwerkingsverband. Voor jouw reden om daar schriftelijke vragen over te stellen. Voor het college komt het als volslagen verrassing: hoe kon het raadslid dit weten? Wat deel je daarover met de wethouder en op welk moment?

1.13.5 Terughoudendheid

Het raadslid is zich ervan bewust dat hij een voorbeeldfunctie heeft. Hij vermijdt situaties en uitlatingen in het openbaar die als onbezonnen geïnterpreteerd kunnen worden of die als onbehoorlijk ervaren worden.

Bijvoorbeeld: In een snelle tweet spreekt een raadslid zich uit over een collega-raadslid. In de emotie en de snelheid gebruikt deze daar minder gebruikelijke bewoordingen. Kan een keer gebeuren, maar hoe voorkom je dat dit nog een keer gebeurt?

1.13.6 Betrouwbaarheid

Het raadslid gaat vertrouwelijk om met kennis en informatie voor raadsleden. Hij gebruikt die informatie niet voor andere belangen dan die van de gemeente.

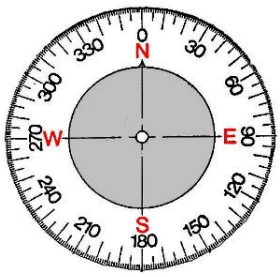
Bijvoorbeeld: Stel je hoort als raadslid in een overlegje met de wethouder dat het college plannen heeft om in het omgevingsbeleid meer ruimte te gaan geven aan bepaalde soorten detailhandel in een bepaald deel van de gemeente. Dit zou jouw partner goed uitkomen, maar dat moet zij er wel snel bij zijn, voordat anderen zich melden bij de gemeente.

1.13.7 Zorgvuldigheid

Het raadslid respecteert alle individuen en instanties en behandelt hen gelijk in gelijke gevallen.

Bijvoorbeeld: De fractie onderhoudt goede relaties met iemand die bezig is met een maatschappelijk initiatief. Alle steun daarvoor. Meer dan dat, iemand uit de eigen achterban kan wel een extra zetje gebruiken. Zou de fractie dat ook doen als het initiatief uit een andere hoek komt?

5. KOMPAS

Het Kompas helpt je om je koers scherp en zuiver te houden. Als je met je antwoord steeds op 'ja' uitkomt, stuur je aan op een integere keuze. Maar wees alert: enkele graden afwijken kan al de verkeerde

kant op leiden. Blijf er dus over in gesprek en denk niet te snel dat het jou niet overkomt.

1.13.8 Is het volgens de beginselen van goed raadslidmaatschap?

Je maakt een rationele afweging: kan ik dit doen op basis van de wet, de eed of de gedragscode.

1.13.9 Doe ik recht aan de rechten, belangen en het welzijn van alle belanghebbenden?

Je toetst of je zorgvuldig omgaat met de kennis en informatie waarover je beschikt: lopen er geen belangen door elkaar? Denk bij belanghebbenden heel ruim; extern en intern, direct en indirect betrokkenen.

1.13.10 Vinden anderen me een integer raadslid?

Je maakt je een voorstelling van de reactie van anderen. Loop je het risico dat zij jouw integriteit ter discussie gaan stellen?

1.13.11 Kan ik mezelf in de spiegel blijven aankijken?

Je verantwoordt je keuze voor jezelf. Geeft het me een goed gevoel en kan ik mezelf uitleggen waarom ik deze keuze maak?

1.13.12 Kan ik mijn keuze verantwoorden voor anderen?

Je verantwoordt je keuze voor anderen. Welke waarden hanteer ik en hoe steekt mijn afweging in elkaar? Is mijn keuze consistent en consequent?

6. STAPPEN BIJ INTEGRITEITSPROBLEEM

Een raadslid of burgerlid in opspraak! Wat nu?

In elk geval kan gesteld worden dat geen enkele situatie hetzelfde is, er zal altijd maatwerk nodig zijn. De procedure kan niet meer gewicht hebben dan een richtsnoer dat enige houvast biedt in een periode van hectiek en onzekerheid.
Uitgangspunt is een centrale rol van de burgemeester als voorzitter van de raad of (bij afwezigheid) de waarnemend voorzitter van de raad. Wanneer de burgemeester in opspraak is ligt de centrale rol bij de waarnemend voorzitter van de gemeenteraad in samenspraak met de commissaris van de Koning. De griffier is altijd aanspreekbaar en betrokken om te spiegelen op de situatie en de te nemen stappen.
Ingeval de integriteit van een raadslid of burgerlid aan de orde is worden de 'procesafspraken over de handhaving van integriteit' (bijlage 1 bij de gedragscode integriteit voor raadsleden, burgerleden en burgemeester en wethouders 2022) gevolgd.

7. AGENDA

Integriteit heeft aandacht nodig, ook als er geen sprake is van een misstand

1.14 Integriteit regelmatig op de agenda

Dat integriteitsnormen zijn vastgelegd is goed, maar niet voldoende. Integriteit is vooral een mentaliteitskwestie en moet 'tussen de oren zitten`. Regelmatige aandacht voor integriteit haalt de beladenheid ervan af. Juist op de momenten dat er geen sprake is van een misstand. In Drimmelen zetten we integriteit regelmatig actief op de

agenda. Los van de waan van de dag gaan we met elkaar in gesprek over integriteit. De raad en het college, maar natuurlijk ook fracties kunnen verschillende aandachtsmomenten voor integriteit plannen. In elk geval twee maal per raadsperiode besteden we met elkaar aandacht aan integriteit en evalueren we de 'procesafspraken over de handhaving van integriteit'.

1.14.1 Twee maal per raadsperiode bespreken we integriteit met raad en college samen

De gedragscode is een beginpunt voor integriteit. Geen eindbestemming. Zijn de gedragscode en de procesafspraken over de handhaving van integriteit nog actueel? Passen de afspraken nog in de huidige context? Welke ervaringen hebben we de afgelopen tijd opgedaan en is het waardevol die te delen?

1.14.2 Organiseer een dilemmasessie

Bespreek integriteit aan de hand van concrete cases. Welke belangen speelden er mee, welke argumenten waren belangrijk? Door samen dilemma's te bespreken en af te wegen, praat je met elkaar over integriteit zonder direct te veroordelen. Bovendien biedt het de kans om afwegingen te toetsen aan die van de collega-raadsleden.
Een dilemmagesprek kun je ook binnen de fractie regelmatig voeren.

1.14.3 Zet integriteit op de agenda van de fractie

Komen er nieuwe onderwerpen op je af? In de fractie bespreek je ongetwijfeld hoe je daarmee omgaat. Denk dan als raadslid en fractie ook eens na over de mogelijke integriteitskwesties die dat nieuwe onderwerp mogelijk met zich meebrengt. Denk bijvoorbeeld aan woordvoerderschap, maar vraag je ook af of de buitenwereld misschien vooringenomen beelden heeft van de positie van een raads- of burgerlid van jouw fractie. Zo zorg je ervoor dat je ook die risico's vooraf in beeld hebt en kun je pro-actief handelen. Voorkomen is altijd beter dan genezen.

Bijlage 1: Wettelijke regels

Gemeentewet

artikel 12 Openbaarmaking andere functies dan raadslid
1De leden van de raad maken openbaar welke andere functies dan het lidmaatschap van de raad zij vervullen.
2Openbaarmaking geschiedt door terinzagelegging van een opgave van de in het eerste lid bedoelde functies op het gemeentehuis.

artikel 13 Onverenigbare functies
1. Een lid van de raad is niet tevens:

a.minister;

b.staatssecretaris;

c.lid van de Raad van State;

d.lid van de Algemene Rekenkamer;

e.Nationale ombudsman;

f.substituut-ombudsman als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Wet Nationale ombudsman;

g.commissaris van de Koning;

h.gedeputeerde;

i.secretaris van de provincie;

j.griffier van de provincie;

k.burgemeester;

l.wethouder;

m.lid van de rekenkamer;

n.ombudsman of lid van de ombudscommissie als bedoeld in artikel 81p, eerste lid;

o.ambtenaar of ambtenaar van politie, in dienst van die gemeente of uit anderen hoofde aan het gemeentebestuur ondergeschikt.

2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder l, kan een lid van de raad tevens wethouder zijn van de gemeente waar hij lid van de raad is gedurende het tijdvak dat:

a.aanvangt op de dag van de stemming voor de verkiezing van de leden van de raad en eindigt op het tijdstip waarop de wethouders ingevolge artikel 42, eerste lid, aftreden, of

b.aanvangt op het tijdstip van zijn benoeming tot wethouder en eindigt op het tijdstip waarop de goedkeuring van de geloofsbrief van zijn opvolger als lid van de raad onherroepelijk is geworden of waarop het centraal stembureau heeft beslist dat geen opvolger kan worden benoemd. Hij wordt geacht

ontslag te nemen als lid van de raad met ingang van het tijdstip waarop hij zijn benoeming tot wethouder aanvaardt. Artikel X 6 van de Kieswet is van overeenkomstige toepassing.

3. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder o, kan een lid van de raad tevens zijn:
a.ambtenaar van de burgerlijke stand;
b.vrijwilliger of ander persoon die uit hoofde van een wettelijke verplichting niet bij wijze van beroep hulpdiensten verricht.

artikel 14 Eed en verklaring en belofte
1. Alvorens hun functie te kunnen uitoefenen, leggen de leden van de raad in de vergadering, in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af:

"Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!"

(Dat verklaar en beloof ik!")

artikel 15 Verboden handelingen en Gedragscode

1.Een lid van de raad mag niet:

a.als advocaat of adviseur in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de gemeente of het gemeentebestuur dan wel ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;

b.als gemachtigde in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;

c.als vertegenwoordiger of adviseur werkzaam zijn ten behoeve van derden tot het met de gemeente aangaan van:

1e.overeenkomsten als bedoeld in onderdeel d;
2e.overeenkomsten tot het leveren van onroerende zaken aan de gemeente;

d.rechtstreeks of middellijk een overeenkomst aangaan betreffende:

1e.het aannemen van werk ten behoeve van de gemeente;
2e.het buiten dienstbetrekking tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de gemeente;
3e.het leveren van roerende zaken anders dan om niet aan de gemeente;
4e.het verhuren van roerende zaken aan de gemeente;
5e.het verwerven van betwiste vorderingen ten laste van de gemeente;
6e.het van de gemeente onderhands verwerven van onroerende zaken of beperkte rechten waaraan deze zijn onderworpen;
7e.het onderhands huren of pachten van de gemeente.

2. Van het eerste lid, aanhef en onder d, kunnen gedeputeerde staten ontheffing verlenen.

3. De raad stelt voor zijn leden een gedragscode vast.

artikel 28 Deelnemen aan stemmingen
1. Een lid van de raad neemt niet deel aan de stemming over:
a.een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
b.de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij behoort.

2. Bij een schriftelijke stemming wordt onder het deelnemen aan de stemming verstaan het inleveren van een stembriefje.

3. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt.

4. Het eerste lid is niet van toepassing bij het besluit betreffende de toelating van de na periodieke verkiezing benoemde leden.

artikel 170 De burgemeester bevordert de bestuurlijke integriteit van de gemeente
1. De burgemeester ziet toe op:
a.een tijdige voorbereiding, vaststelling en uitvoering van het gemeentelijk beleid en van de daaruit voortvloeiende besluiten, alsmede op een goede afstemming tussen degenen die bij die voorbereiding, vaststelling en uitvoering zijn betrokken;
b.een goede samenwerking van de gemeente met andere gemeenten en andere overheden;
c.de kwaliteit van procedures op het vlak van burgerparticipatie;
d.een zorgvuldige behandeling van bezwaarschriften;
e.een zorgvuldige behandeling van klachten door het gemeentebestuur.

2. De burgemeester bevordert de bestuurlijke integriteit van de gemeente.

3. De burgemeester bevordert overigens een goede behartiging van de gemeentelijke aangelegenheden.

Provinciewet
artikel 182
1. De commissaris is, volgens regels te stellen bij een door de regering gegeven ambtsinstructie, belast met:
c. het adviseren en bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in een gemeente en wanneer de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is;

Algemene wet bestuursrecht
artikel 2:4
1. Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid.
2. Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden.

Artikel 2:5 Vertrouwelijke informatie
1. Een ieder die is betrokken bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op instellingen en daartoe behorende of daarvoor werkzame personen die door een bestuursorgaan worden betrokken bij de uitvoering van zijn taak, en op instellingen en daartoe behorende of daarvoor werkzame personen die een bij of krachtens de wet toegekende taak uitoefenen.